

Integrace kapitálových trhů prostřednictvím změny zákona o bankách

JUDr. PhDr. JIŘÍ NOVOTNÝ

Katedra obchodního práva, Fakulta právnická,
Západočeská univerzita v Plzni

DOI: <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2022.450-461>

Klíčová slova:

Banka, EU, investiční společnost, kapitálové trhy, nařízení EU, unie, směrnice EU

Úvod

Unie kapitálových trhů je projektem Unie s cílem vytvořit jednotný kapitálový trh, jehož prostřednictvím investice a úspory domácností a podniků nabídnou napříč členskými státy nové zdroje financování pro podniky, sníží náklady na získávání kapitálu, rozšíří možnosti střadatelů napříč EU, usnadní přeshraniční investování, podpoří dlouhodobé investiční projekty a zejména zvýší stabilitu, odolnost a konkurenceschopnost finančního systému EU. Unie dne 20. května 2019 přijala směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878¹ a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034,² které byly přijaty za účelem snížení rizik ve finančním odvětví a zajištění jeho schopnosti ustát potenciální

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878 ze dne 20. května 2019, kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o osvobozené subjekty, finanční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti, odměňování, opatření a pravomoci v oblasti dohledu a opatření na zachování kapitálu (Text s významem pro EHP). PE/16/2019/REV/1. OJ L 150, 7. 6. 2019, p. 253–295.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 ze dne 27. listopadu 2019 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnic 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU (Text s významem pro EHP). PE/79/2019/REV/1. OJ L 314, 5. 12. 2019, p. 64–114

otřesy, a dále pak za účelem zavedení přiměřeného, na rizicích založeného evropského obezřetnostního rámce pro investiční podniky. V souvislosti s přijatými směrnicemi národní zákonodárce prostřednictvím zákona č. 353/2021 Sb. a zákona č. 96/2022 Sb. změnil dosavadní zákon o bankách.³ Zásadním momentům obou směrnic, na základě kterých byl změněn zákon o bankách, je věnován tento příspěvek.

Směrnice (EU) 2019/877

Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/878 ze dne 20. května 2019 bylo stanovení zpřesňujících pravidel původní směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2013/36, a to v otázce schvalování finančních holdingových společností a smíšených finančních holdingových společností a požadavku na udržování kapitálové rezervy pro krytí systémového rizika, která nebyla dostatečně jasná, a byla proto předmětem rozdílného výkladu. Unie mezi důvody přijetí směrnice (EU) 2019/878 výslovně uvedla, že některé finanční holdingové společnosti či smíšené finanční holdingové společnosti mohou být mateřskými podniky bankovních skupin a instituce ovládaná těmito holdingovými společnostmi nemusí být vždy schopna zajistit splnění požadavků na konsolidovaném základě napříč celou finanční skupinou, čehož by dle Unie mělo být dosaženo včleněním finanční holdingové společnosti a smíšené finanční holdingové společnosti do oblasti přímé působnosti pravomocí dohledu podle směrnice (EU) 2013/36 a nařízení (EU) č. 575/2013 s cílem zajistit plnění na konsolidovaném základě. Z tohoto důvodu bylo dle Unie nezbytné stanovit zvláštní schvalovací postup a přímé pravomoci dohledu nad některými finančními holdingovými společnostmi a smíšenými finančními holdingovými společnostmi s cílem zajistit, aby takové holdingové společnosti mohly být považovány za přímo odpovědné za zajištění splnění konsolidovaných obezřetnostních požadavků, aniž by se na ně na individuálním základě vztahovaly dodatečné obezřetnostní požadavky.

Důležitým dle Unie bylo především zefektivnění mechanismu koordinace mezi orgány, za účelem zajištění jasného vymezení úkolů, zjednodušení aktivace nástrojů makroobezřetnostní politiky a rozšíření škály makroobezřetnostních nástrojů s cílem zajistit, aby orgány mohly včas a účinným způsobem řešit systémová rizika. V tomto ohledu směrnice předpokládá, že Evropská rada

³ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zob“).

pro systémová rizika (ESRB) bude zásadní nejen pro koordinaci makroobezřetnostních opatření, ale i pro předávání informací o plánovaných makroobezřetnostních opatřeních v členských státech, zejména zveřejňováním přijatých makroobezřetnostních opatření a sdílením informací mezi orgány v návaznosti na vyrozumění o plánovaných makroobezřetnostních opatřeních.

Schválení podle směrnice lze finanční holdingové společnosti nebo smíšené finanční holdingové společnosti udělit, mj. v případě, že: (i) vnitřní systémy a rozdělení úkolů uvnitř skupiny jsou přiměřené pro účely plnění požadavků uložených touto směrnicí a nařízením (EU) č. 575/2013 na konsolidovaném nebo subkonsolidovaném základě, a zejména účinně koordinují činnost všech dceřiných podniků finanční holdingové společnosti nebo smíšené finanční holdingové společnosti, a to i prostřednictvím přiměřeného rozdělení úkolů mezi dceřiné instituce; předchází konfliktům uvnitř skupiny nebo je řeší; prosazují celoskupinové zásady stanovené mateřskou finanční holdingovou společností nebo mateřskou smíšenou finanční holdingovou společností uvnitř celé skupiny; (ii) organizační struktura skupiny, jíž je finanční holdingová společnost nebo smíšená finanční holdingová společnost součástí, nebrání ani jinak nepřekáží účinnému dohledu nad dceřinými institucemi nebo mateřskými institucemi.⁴

Dle směrnice může každý členský stát pro finanční sektor nebo pro jedno či více pododvětví finančního sektoru zavést pro všechny expozice nebo jejich podmnožinu povinnost udržovat kapitálovou rezervu pro krytí systémového rizika tvořenou kmenovým kapitálem tier 1 za účelem předcházení makroobezřetnostním nebo systémovým rizikům⁵ a zmírnění těchto rizik, ve smyslu rizika narušení kontinuity finančního systému, které může mít závažné negativní důsledky pro finanční systém a reálnou ekonomiku v konkrétním členském státě.

Dle směrnice se kapitálová rezerva pro krytí systémového rizika může vztahovat zejména na všechny expozice nacházející se v členském státě, který danou kapitálovou rezervu stanoví a na všechny expozice nacházející se v jiných členských státech, a dále pak na odvětvové expozice uvedené nacházející se v jiných členských státech, pouze s cílem umožnit uznání sazby kapitálové rezervy, která byla stanovena jiným členským státem v souladu s článkem 134 směrnice. Odvětvovými expozicemi nacházející se v členském státě, který danou kapitálovou rezervu stanoví, se dle směrnice rozumí všechny retailové expozice vůči fyzickým a právnickým osobám zajištěné obytnými nemovitostmi,

⁴ Článek 1 odst. 9 [nový článek 21 směrnice (EU) 2013/36].

⁵ Na která se nevztahuje nařízení (EU) č. 575/2013 a články 130 a 131 této směrnice.

a také na všechny jiné expozice vůči fyzickým a právnickým osobám než jsou expozice zajištěné obchodními nemovitostmi u právnických osob a expozice zajištěné obytnými nemovitostmi u osob fyzických.

Směrnice (EU) 2019/2034

Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034 ze dne 27. listopadu 2019 o obezřetnostním dohledu nad investičními podniky a o změně směrnice 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU a 2014/65/EU bylo stanovení pravidel týkajících se počátečního kapitálu investičních podniků, pravomocí dohledu a nástrojů obezřetnostního dohledu nad investičními podniky příslušnými orgány, obezřetnostního dohledu nad investičními podniky příslušnými orgány a stanovení pravidel týkajících požadavků na zveřejňování informací pro příslušné orgány v oblasti obezřetnostní regulace a dohledu nad investičními podniky.⁶

Dle Unie by měl důkladný obezřetnostní dohled zajistit, aby byly investiční podniky řízeny řádným způsobem a v nejlepším zájmu svých zákazníků. Obezřetnostní dohled by měl především zohledňovat potenciál investičních podniků a jejich zákazníků podstupovat nadměrné riziko a zároveň různé úrovně rizika, které investiční podniky podstupují a představují. Současně by tento obezřetnostní dohled neměl však investičním podnikům ukládat nepřiměřenou administrativní zátěž. Unie poukazovala především na skutečnost, že rozdíly v uplatňování existujícího obezřetnostního rámce v různých členských státech ohrožují rovné podmínky pro investiční podniky v rámci Unie, což omezuje investory v přístupu k novým příležitostem a lepším způsobům řízení jejich rizik. Zmíněné rozdíly v uplatňování existujícího obezřetnostního rámce vyplývají z celkové složitosti uplatňování rámce u různých investičních podniků na základě jimi poskytovaných služeb, neboť některé vnitrostátní orgány jeho uplatňování upravují nebo zefektivňují v právu nebo postupech na vnitrostátní úrovni. Dle Unie je pro investiční podniky, které nejsou systémové, a to z důvodu jejich velikosti a propojenosti s jinými finančními a hospodářskými subjekty, zapotřebí zvláštního obezřetnostního rámce. Právě s ohledem na skutečnost, že existující obezřetnostní rámec neřeší veškerá rizika, která některé typy investičních podniků představují a kterým čelí, uplatňují se v některých členských státech

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034, čl. 1.

u určitých investičních podniků značná kapitálová navýšení. Směrnicí předkládaná pravidla tak dle Unie řeší zajištění harmonizovaného obezřetnostního dohledu nad investičními podniky prostřednictvím směrnicí předkládaných jednotných ustanovení pro členské státy.⁷

Působnost směrnice je vztahena na investiční podniky povolené a podléhající dohledu podle směrnice (EU) 2014/65, tj. na investiční podniky, organizátory trhu, poskytovatele služeb vykazování údajů a podniky ze třetích zemí poskytující investiční služby nebo vykonávající investiční činnosti prostřednictvím zřízení pobočky v Unii.⁸ Určení příslušného orgánu k plnění funkcí a povinností stanovených ve směrnici a současně v nařízení (EU) 2019/2033 směrnice ponechává na členských státech. Členským státům je stanovena povinnost informovat Komisi, EBA a ESMA o takovém určení příslušného orgánu.⁹ Směrnice svěřuje určeným orgánům oprávnění dohlížet na činnost investičních podniků, a případně i investičních holdingových společností a smíšených finančních holdingových společností, z důvodu posouzení plnění požadavků směrnice a nařízení (EU) 2019/2033. Za tímto účelem má být členskými státy zajištěno, že příslušné orgány obdrží nezbytné pravomoci, zejména pravomoci provádět šetření na místě v souladu s článkem 14 směrnice, k získání informací potřebných k posouzení souladu investičních podniků a případně investičních holdingových společností a smíšených finančních holdingových společností s požadavky směrnice a nařízení (EU) 2019/2033 a dále pak k prošetření možných porušení těchto požadavků. K posouzení, zda investiční podniky dodržují vnitrostátní ustanovení, kterými se provádí směrnice, a zda dodržují nařízení (EU) 2019/2033, stanovuje směrnice členským státům povinnost, aby investiční podniky poskytly svým příslušným orgánům veškeré informace, a dále pak, aby investiční podniky vedly záznamy o všech svých obchodech a dokumentaci o svých systémech a postupech, které podléhají směrnici a nařízení (EU) 2019/2033 takovým způsobem, který umožní příslušným orgánům kdykoli posoudit dodržování vnitrostátních ustanovení, kterými se provádí tato směrnice, a soulad s nařízením (EU) 2019/2033.¹⁰

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034, preambule, čl. 6.

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2014/65 ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnice 2002/92/ES a směrnice 2011/61/EU (přepřacované znění) Text s významem pro EHP. Úř. věst. L 173, 12. 6. 2014, s. 349–496.

⁹ V případě, že členský stát určil více než jeden příslušného orgánu, pak povinnost informovat se vztahuje i o funkcích a povinnostech každého příslušného orgánu (čl. 4).

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034, čl. 4.

Směrnice zavádí pro investiční podniky [vymezené dle směrnice (EU) 2014/65] požadavek na počáteční kapitál pro povolení poskytovat jakékoli investiční služby nebo vykonávat jakékoli investiční činnosti investičního podniku. Počáteční kapitál je směrnicí stanoven ve výši 750 000 EUR; v případě investičního podniku, který nemá svolení držet peníze zákazníků nebo cenné papíry patřící zákazníkům, činí počáteční kapitál 75 000 EUR, nebo 750 000 EUR, pokud tento investiční podnik obchoduje na vlastní účet nebo má povolení k takovému obchodování. V případě jiných podniků, než jsou investiční podniky [vymezené dle směrnice (EU) 2014/65] činí počáteční kapitál 150 000 EUR.¹¹

Pravomoci dohledu a nástroje obezřetnostního dohledu nad investičními podniky se dle směrnice skládají především z: (i) zásad obezřetnostního dohledu, (ii) procesu přezkumu a (iii) dohledu nad skupinami investičních podniků. V rámci zásad obezřetnostního dohledu směrnice stanovuje pravomoci a povinnosti domovského a hostitelského členského státu, služební tajemství a povinnost podávat informace a dále pak správní sankce, vyšetřovací pravomoci a právo na opravný prostředek (čl. 12 a násl.). V případě procesu přezkumu směrnice stanovuje postup pro hodnocení přiměřenosti vnitřně stanoveného kapitálu a vnitřní postupy pro hodnocení rizik; vnitřní správu a řízení, transparentnost, řízení rizik a odměňování; proces dohledu a hodnocení; a opatření a pravomoci v oblasti dohledu (čl. 24 a násl.) Dohled nad skupinami investičních podniků dle směrnice zahrnuje jak ohled nad skupinami investičních podniků na konsolidovaném základě a dohled nad dodržováním skupinového kapitálového testu, tak investiční holdingové společnosti, smíšené finanční holdingové společnosti a smíšené holdingové společnost (čl. 46 a násl.).

Nařízení (EU) 2019/2088 a nařízení (EU) 2019/2033

Shodně se zmíněnými směrnicemi bylo dne 27. listopadu 2019 přijato nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb,¹² a současně nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/2033 o obezřetnostních

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2034, čl. 9.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb (Text s významem pro EHP). PE/87/2019/REV/1. OJ L 317, 9. 12. 2019, p. 1–16.

požadavcích na investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 575/2013, (EU) č. 600/2014 a (EU) č. 806/2014.¹³ V případě prvního nařízení (EU) 2019/2033 se jedná ze strany Unie o revizi kapitálových požadavků obchodníků s cennými papíry. V případě nařízení (EU) 2019/2088 pak Unie, v souvislosti s přijetím Agendy pro udržitelný rozvoj 2030,¹⁴ předkládá právní úpravu udržitelného financování.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 stanovilo harmonizovaná pravidla pro účastníky finančního trhu a finanční poradce, jež se týkají transparentnosti, pokud jde o začleňování rizik týkajících se udržitelnosti a zohledňování nepříznivých dopadů na udržitelnost do jejich postupů a o poskytování informací souvisejících s udržitelností ve vztahu k finančním produktům.¹⁵ Unie zmíněným nařízením výslovně stanovila požadavek, že účastníci finančního trhu a finanční poradci by proto měli mít povinnost zveřejňovat konkrétní informace o svém přístupu k začleňování rizik týkajících se udržitelnosti a zohledňování nepříznivých dopadů na udržitelnost, když při neexistenci harmonizovaných pravidel Unie pro zveřejňování informací souvisejících s udržitelností koncovým investorům je pravděpodobné, že na vnitrostátní úrovni budou i nadále přijímána rozdílná opatření a v různých odvětvích finančních služeb mohou přetrvávat rozdílné přístupy.¹⁶ Dle nařízení by současně mělo být dosaženo kvalitativně i kvantitativně větší transparentnosti, pokud jde o zásady odměňování účastníků finančního trhu a finančních poradců za jejich investiční nebo pojišťovací poradenství, které prosazují řádné a účinné řízení rizik ve vztahu k rizikům týkajícím se udržitelnosti, přičemž struktura odměňování nepodněcuje k nadměrnému podstupování rizik ve vztahu k rizikům týkajícím se udržitelnosti a je navázána na rizikově upravenou výkonnost. Právě netransparentnost odměňování dle Unie může významně narušit rizika týkající se udržitelnosti.¹⁷

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/203 následně stanovilo jednotné oběžetnostní požadavky, které se použijí na investiční podniky, jež

¹³ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2019/2033 ze dne 27. listopadu 2019 o oběžetnostních požadavcích na investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010, (EU) č. 575/2013, (EU) č. 600/2014 a (EU) č. 806/2014 (Text s významem pro EHP). PE/80/2019/REV/1. OJ L 314, 5. 12. 2019, p. 1–63.

¹⁴ TRANSFORMING OUR WORLD: THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT sustainabledevelopment.un.org A/RES/70/1. Dostupné z: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088, čl. 1.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088, preambule čl. 8.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088, preambule čl. 22.

jsou povoleny a nad nimiž je vykonáván dohled podle směrnice (EU) 2014/65 a nad nimiž je vykonáván dohled týkající se dodržování obezřetnostních požadavků podle směrnice (EU) 2019/2034. Jednotné obezřetnostní požadavky se dle nařízení vztahují k: (i) kapitálovým požadavkům souvisejícím s kvantifikovatelnými, jednotnými a standardizovanými prvky rizika pro podnik, rizika pro zákazníka a rizika pro trh; (ii) požadavkům omezujícím riziko koncentrace; (iii) požadavkům na likviditu souvisejícím s kvantifikovatelnými, jednotnými a standardizovanými prvky rizika likvidity; (iv) požadavkům na podávání zpráv v souvislosti s těmito požadavky a dále pak na (v) požadavky na zpřístupňování informací. Dle Unie nemají investiční podniky velká portfolia retailových a podnikových úvěrů a nepřijímají vklady, což snižuje pravděpodobnost, že jejich úpadek bude mít menší negativní vliv na celkovou finanční stabilitu, než je tomu v případě úvěrových institucí. V tomto ohledu jsou rizika, kterým většina investičních podniků čelí zcela odlišná od rizik, kterým čelí a která představují úvěrové instituce, a tento rozdíl by měl být v rámci právní úpravy obezřetnostního dohledu zřetelně zohledněn. Právě z toho důvodu, že obezřetnostní požadavky, kterým investiční podniky podléhají podle nařízení (EU) č. 575/2013 a směrnice (EU) 2013/36, jsou založeny na obezřetnostních požadavcích pro úvěrové instituce, je dle Unie nezbytné stanovit obezřetnostní požadavky, které se použijí na investiční podniky, jež jsou povoleny a nad nimiž je vykonáván dohled podle směrnice (EU) 2014/65 a nad nimiž je vykonáván dohled týkající se dodržování obezřetnostních požadavků podle směrnice (EU) 2019/2034.

Změna zákona o bankách

V návaznosti na shora uvedené unijní předpisy přijal zákonodárce 7. dubna 2022 zákon č. 96/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu zejména v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie týkajících se unie kapitálových trhů. Přijetí tohoto zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu zejména v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie týkajících se unie kapitálových trhů, předcházela změna zákona o bankách, kterou zákonodárce provedl prostřednictvím zákona č. 353/2021 Sb., jež do stávajícího zákona o bankách přinesl nově pojmy dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (§ 3b ZoB), právní úpravu kapitálové rezervy k pákové poměru pro globální systémově významnou instituci (§ 12y ZoB), podmínky pro uložení požadavku na kapitál v návaznosti na výsledky přezkumu

a vyhodnocování (§ 25f a násl. ZoB), právní úpravu dohledu na konsolidovaném základě (§ 26c a násl. ZoB), a v části deváté schvalování některých finančních holdingových osob a smíšených finančních holdingových osob a související ustanovení (§ 27 a násl. ZoB).

Zákon č. 96/2022 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti finančního trhu, zejména v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie týkajících se unie kapitálových trhů zavádí změnu zákona o bankách, která umožňuje zahraniční bance nebo oprávněné finanční instituci poskytovat profesionálním zákazníkům (podle § 2a zákona o podnikání na kapitálovém trhu) i bez založení pobočky na území České republiky investiční služby, a to i trvale. Možnost poskytovat na území České republiky investiční služby bez nutnosti zřízení pobočky, pokud jsou tyto služby poskytované profesionálním zákazníkům definovaným v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu je již v současnosti upravena pro nebankovní poskytovatele investičních služeb ze zemí Evropské unie, a to v § 25 odst. 1, podle kterého zahraniční osoba, která má povolení orgánu dohledu jiného členského státu Evropské unie k poskytování investičních služeb, může v souladu s právem Evropské unie poskytovat na území České republiky bez umístění pobočky investiční služby, ke kterým má povolení orgánu dohledu domovského státu, dočasně nebo příležitostně, nejde-li o investiční služby poskytované profesionálním zákazníkům podle § 2a zákona o podnikání na kapitálovém trhu, kterým lze tímto způsobem poskytovat investiční služby i trvale. Tato možnost však dle zmíněného ust. § 25 nebyla dána zahraniční osobě, která postupovala podle zákona upravujícího činnost bank.

Původním ustanovením zákona o podnikání na kapitálovém trhu byl dán odlišný přístup při nabízení investičních služeb profesionálním zákazníkům zahraničními bankami, resp. oprávněnými finančními institucemi (definovanými v § 5c odst. 1), pro který nebyl věcný důvod. Z tohoto důvodu byl zákonodárcem zákonem č. 96/2022 Sb. změněn zákon o bankách způsobem, aby zahraniční banka nebo oprávněná finanční instituce mohla profesionálním zákazníkům (podle § 2a zákona o podnikání na kapitálovém trhu) poskytovat i bez založení pobočky na území České republiky investiční služby, a to i trvale. Zmíněným ustanovením zákonodárce prolamuje nejen možnost zahraniční banky vykonávat základní bankovní činnosti (přijímat vklady od veřejnosti, poskytovat úvěry dle ust. § 1 odst. 1 zákona o bankách) a další činnosti, (má-li je povoleny v jí udělené licenci dle § 1 odst. 3 zákona o bankách) pouze prostřednictvím své pobočky. Nově tak zahraniční banka nebo oprávněná finanční instituce bude moci profesionálním zákazníkům (podle § 2a zákona o podnikání na kapitálovém trhu)

provazovat činnost i bez založení pobočky i když nebude mít její hospodářská činnost trvalý charakter (§ 5c odst. 2).

Rozšířením dosavadního ust. § 36e odst. 2 písm. a) ZoB zákonodárce nově rozšiřuje skutkové podstaty přestupku banky za nedodržení požadavků na její řídicí a kontrolní systém. Banky, stejně jako ostatní účastníci finančního trhu a finanční poradci dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2088 jsou povinni zahrnout do svých zásad odměňování informace o tom, jak jsou tyto zásady konzistentní se začleňováním rizik týkajících se udržitelnosti, a tyto informace jsou povinni zveřejnit na svých webových stránkách. Informace o tom, jak jsou tyto zásady konzistentní se začleňováním rizik týkajících se udržitelnosti, jsou banky, ostatní účastníci finančního trhu a finanční poradci povinni zahrnut do zásad odměňování, které jsou účastníci finančního trhu a finanční poradci povinni vytvářet a udržovat v souladu s odvětvovými právními předpisy, zejména se směrnicemi 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/65/EU, (EU) 2016/97 a (EU) 2016/2341.

Zákonodárce z ust. § 26g odst. 2 ZoB vypouští slova „tuzemský ovládající obchodník s cennými papíry, evropský ovládající investiční podnik“ a to z důvodu, kdy je nově upraven konsolidovaný dohled tak, aby v zákoně o bankách zůstala pouze právní úprava plynoucí ze směrnice (EU) 2019/878 (CRD V) a zákon o podnikání na kapitálovém trhu upravoval výslovně požadavky směrnice (EU) 2019/2034 (IFD). Z tohoto důvodu zákonodárce do budoucna vynechává odkazy na obchodníky s cennými papíry, kteří budou napříště upraveni jen v rámci zákona o podnikání na kapitálovém trhu, kdy obchodníci s cennými papíry se mají nově považovat pro účely dohledu za banku, když se na tyto budou nově vťahovat povinnosti dle směrnice (EU) 2013/36 ve znění směrnice (EU) 2019/878 a dále pak nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012.

Závěr

Opakovanou změnou zákona o bankách zákonodárce reagoval na unijní předpisy vydané v souvislosti s dalšími kroky EU k dotvoření unie kapitálových trhů. Za podstatné lze zmínit nejen nově koncipovanou právní úpravu kapitálové rezervy, podmínek pro uložení požadavku na kapitál v návaznosti na výsledky přezkumu a vyhodnocování, a právní úpravu dohledu na konsolidovaném základě, ale

především možnost zahraniční banky nebo oprávněné finanční instituci poskytovat profesionálním zákazníkům investiční služby bez založení pobočky na území České republiky. S odkazem na unijní předpisy tak zákonodárce odstranil ustanovení vnitrostátního práva, kterým byl dán odlišný postup při nabízení investičních služeb profesionálním zákazníkům zahraničními bankami, resp. oprávněnými finančními institucemi pro který nebyl věcný důvod. Nově tak zahraniční banka nebo oprávněná finanční instituce bude moci profesionálním zákazníkům (podle § 2a zákona o podnikání na kapitálovém trhu) poskytovat investiční služby trvale i bez založení pobočky na území České republiky.

Abstract

Integrating capital markets through changes to the Banking Act

This article deals with the amendment to the Act on Banks of the Czech Republic, which was adopted in connection with the implementation of the EU's goal of creating a capital markets union. The Capital Markets Union is a project of the Union to create a single capital market, through which the investments and savings of households and businesses will offer new sources of financing for businesses across Member States and reduce the cost of raising capital. By repeatedly amending the Act on Banks, the Parliament of the Czech Republic responded to EU regulations issued in 2019, when, through the Act on Banks, it in particular removed the provisions of the national law of the Czech Republic, which provided for a different procedure when offering investment services to professional customers by foreign banks, or authorized financial institutions. Based on this amendment to the Act on Banks of the Czech Republic, a foreign bank or an authorized financial institution will be able to provide investment services to professional customers on a permanent basis, even without establishing a branch in the territory of the Czech Republic.